

ต้องช่วยกันคิดให้รอบด้าน

เมื่อกลางเดือนที่แล้ว ผมได้เขียนเรื่อง ค่าธรรมเนียมแดด หรือ “sun tax” ที่มีข่าวตามโซเชียลมีเดีย ว่าภาครัฐจะจัดเก็บเป็นรายเดือน จากผู้ผลิตไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ ด้วยโซลาร์เซลล์ เพื่อใช้เอง เพื่อลดการขาดดุลงบประมาณ และลดต้นทุนการลงทุนระบบส่ง ทั้งผู้ติดตั้งใหม่ หรือผู้ที่ติดตั้งเดิมอยู่แล้ว โดยต้องเสียค่าธรรมเนียม 2 ส่วน ได้แก่ กำลังผลิต และปริมาณการผลิตด้วย

หลายประเทศที่คิดค่าธรรมเนียมแดด อาทิ ประเทศสเปน ออสเตรีย นิวซีแลนด์ ก็ใช้โมเดลเดียวกัน โดยเหตุผล คือเป็นการให้ความเป็นธรรมกับผู้ที่ไม่ได้ผลิตเองเพราะหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องลงทุนเพื่อเก็บสำรองไฟฟ้าเอาไว้ใช้ในตอนกลางคืน ซึ่งผู้ผลิตไฟฟ้าเพื่อใช้เองไม่สามารถผลิตได้

กฎหมายตามโมเดล กระทั่งฉบับนี้ดังกล่าวยังห้ามไม่ให้ผู้ที่มีกำลังผลิตต่ำกว่า 100 กิโลวัตต์ ขายไฟฟ้าเข้าระบบ ทว่า ส่วนที่เกินจะต้องส่งไฟฟ้าเข้าระบบแบบฟรีๆ และการติดตั้งแผงเซลล์แสงอาทิตย์จะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานผู้ผลิตไฟฟ้า และรัฐบาลสเปนเสียก่อน

พอมีข่าวนี้ขึ้นมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน โดนวิจารณ์พอสมควร

จะเรียกว่าค่าธรรมเนียมแดด “sun tax” การเก็บภาษีโซลาร์รูฟท็อป หรือค่าสำรองไฟฟ้า (Backup Rate) ก็เหมือนกันคือต้องจ่ายเงินให้รัฐ

กระแสข่าวที่เกิดขึ้น ถือเป็นการดี ทำให้สังคมได้ร่วมกันคิดอย่างรอบด้าน โดยไม่จำเป็นต้องออกมาประท้วงให้ผิดกฎหมาย

ผมเองก็สนใจเรื่องนี้

แต่ข้อเท็จจริง ที่ได้รับมาคือ คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ไม่มีนโยบายเรียกเก็บค่าสำรองไฟฟ้า (Backup Rate) จากผู้ผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์แบบติดตั้งบนหลังคา หรือ โซลาร์รูฟท็อป ประเภทใช้เองในบ้านอยู่อาศัย เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ติดตั้งในปริมาณไม่มาก

แต่ประเภทกลุ่มโรงงาน มหาวิทยาลัย และห้างสรรพสินค้า ที่ติดตั้งโซลาร์รูฟท็อปขนาดใหญ่ มีจำนวนผู้ประกอบการผลิตไฟฟ้าใช้เองเพิ่มมากขึ้น โดยจะผลิตใช้ในช่วงกลางวัน ส่วนกลางคืนที่ผลิตไฟฟ้าไม่

ได้ก็จะต้องใช้ไฟฟ้าจากระบบของ กฟผ. ซึ่งในอนาคต หากมีการติดตั้งเพิ่มมากขึ้น อาจมีผลกระทบต่อระบบไฟฟ้ารวมและต้นทุนค่าไฟฟ้าของประเทศได้

กฟผ. จึงอยู่ระหว่างพิจารณา ทบทวนอัตราค่าไฟฟ้า เพื่อรองรับลักษณะการผลิตและการใช้ไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปให้เหมาะสมกับอุตสาหกรรมไฟฟ้าของประเทศในอนาคต โดยขณะนี้ กฟผ. ได้เลื่อนการจัดเก็บค่าสำรองไฟฟ้ากับผู้ติดตั้งโซลาร์รูฟท็อปขนาดใหญ่ออกไปอีก 1-2 ปี เพื่อศึกษาให้ได้ข้อสรุปที่เหมาะสมตามบริบทของประเทศ

ประเด็น ภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรม นิยมติดตั้งโซลาร์รูฟท็อปใช้เองมากขึ้น มีผลให้หน่วยงานไฟฟ้าของรัฐมีรายได้ลดลง จึงลดแรงจูงใจในการสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน

เพราะการติดตั้งโซลาร์รูฟท็อปใช้เองมากขึ้น อาจทำให้รูปแบบความต้องการใช้ไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่ง กฟผ. จะได้มีการบริหารจัดการระบบการผลิตไฟฟ้าให้สอดคล้องกัน และ กฟผ. ขอ ยืนยันสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน ควบคู่กับการพัฒนาโรงไฟฟ้าหลัก เพื่อให้ระบบไฟฟ้ามีความมั่นคงและยั่งยืน โดยจะเห็นได้จากแผนการพัฒนาพลังงาน

ทดแทนของ กฟผ. ซึ่งตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. 2558-2579 ที่ระบุไว้จำนวน 19,684.40 เมกะวัตต์ มีในส่วนของ กฟผ. ประมาณ 500 เมกะวัตต์ โดยมีทั้งโครงการผลิตไฟฟ้าจากชีวมวล ก๊าซชีวภาพ พลังน้ำขนาดเล็ก ชยะมูลฝอยชุมชน พลังงานลม และ เซลล์แสงอาทิตย์ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ และ กฟผ. ยังมุ่งส่งเสริมเรื่องพลังงานทดแทนให้มีความเสถียรภาพ (Firm) โดยมีการพัฒนาระบบกักเก็บพลังงาน (Energy Storage System) และมีการพัฒนาระบบสมาร์ทกริด มาช่วยการบริหารจัดการระบบไฟฟ้า เพื่อให้ระบบไฟฟ้ายังมีความมั่นคง และมีค่าไฟฟ้าเหมาะสมเป็นธรรมกับผู้ไฟฟ้าในทุกภาคส่วน

พลังงานของประเทศ เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่กำลังเดินทางไปสู่ Thailand 4.0 อย่างเช่น รถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อมต่อเมืองใหญ่ๆ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ฯลฯ ดังนั้น การทำให้ระบบไฟฟ้ามั่นคง มีราคาที่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง และจำเป็นต้องคิดให้รอบด้าน จึงจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง

ศึกษาหาข้อมูลเอาไว้เผื่อเรื่องแบบนี้เกิดขึ้นกับประเทศไทยในอนาคต